

Bojová činnost

bez použití jaderných zbraní

V článku chci uvést některé zásady bojové činnosti vedené bez použití jaderných zbraní a přechodu k jejich použití.

I když máme za to, že příští možná válka bude s největší pravděpodobností vedena s použitím raketových jaderných zbraní, nemůžeme opomíjet požadavky přípravy bojové činnosti vedené bez použití jaderných zbraní a ostatních prostředků hromadného ničení. Jak dokazuje doktrína „pružné reakce“ států NATO a také lokální války, které vedou imperialisté v ASII, je pravděpodobné, že za určitých podmínek může světová válka začít a po určitou dobu probíhat jen s použitím klasických prostředků k ničení. Kromě toho můžeme počítat s tím, že i v rámci raketové jaderné války mohou válčící strany na druhořadých operačních a taktických směrech vést bojovou činnost rovněž jen s použitím klasických prostředků ničení.

Bojová činnost vojsk a zejména pozemního vojska vedená bez použití zbraní hromadného ničení bude mít některé výrazné zvláštnosti, které ji výrazně odlišují od bojové činnosti vedené s použitím zejména jaderných zbraní. Vševojskové svazky a útvary nebudou moci využít mohutných ničivých účinků jaderných zbraní (ev. dalších prostředků hromadného ničení). Tyto svazky musí však počítat s možností (stálá úhroza), že nepřítel použije proti nim jaderné zbraně. Obě tyto okolnosti budou mít rozhodující vliv na bojovou činnost vedenou bez použití jaderných zbraní.

Nebudou-li moci vojska použít jaderné zbraně, sníží se jejich bojové možnosti na úroveň možností ničení klasických prostředků vojsk. V důsledku toho půjde o snížení tempa útočného boje (operace), zmenšení hloubek bojových úkolů a prodloužení trvání boje (operace).

Nemožnost využít účinků jaderných zbraní klade pak zvýšený důraz na **hromadné použití klasických prostředků ničení** — tj. zejména paleb dělostře-

lectva a úderů letectva. Větší důraz budeme též věnovat na využití jednoho z principů vojenského umění a to předstížení nepřítele v zahájení palby klasickými prostředky. Přitom nepůjde jen o palbu prostředků působících ze zakrytých palebných postavení (nepřímou palbu), ale též v plném rozsahu u všech palebných prostředků v bojových sestavách vševojskových (tankových a motostřeleckých) jednotek a útvarů, zejména tedy u lafetovaných zbraní tanků, OT a dalších (PTRS, RPG apod.).

Abychom mohli realizovat tento účinný systém, je třeba, aby velitelé všech stupňů a nakonec každý bojovník: dokonale organizovali průzkum, pozorování, dovedně využívali manévru na bojišti a maskování a účinně veleli palebným jednotkám všech druhů vojsk v boji (v širším slova smyslu — organizovat dokonalý manévr palbou). Toto se však neobejde bez dokonalé vycvičenosti jednotlivců, sladění obsluh a osádek a součinnosti mezi jednotkami a útvary spolupracujících druhů vojsk.

Bojové možnosti jsou též omezeny dosahem klasických palebných prostředků (obou stran). Tak např. dosah klasických palebných prostředků vševojskového svazku USA nebo NSR nepřesahuje taktický rámec bojiště. Ničivé působení do hloubky sestav protivníka je možný jen s použitím letectva. Těžiště bojové činnosti bude proto v linii dotyku vojsk. Zde proto půjde o ničení nepřítele organickými a posilovými silami a prostředky vševojskových svazků a za podpory letectva. Cíle a objekty ve větší hloubce budou relativně bezpečnější a budou mít zpravidla i menší ztráty. To se týče i týlových objektů, jejichž orgány budou mít příznivější podmínky pro práci.

Pokud jde o pohyblivost vojsk, vycházím z objektivních podmínek vysoké pohyblivosti vojsk, která je dána stupněm jejich mechanizace a motorizace. Dále beru v úvahu i menší zranitelnost soudobých vševojskových jednotek a útvarů, která vychází ze zlepšených vlastností pancéřování vozidel (tanků, OT, BVP). Pohyblivost vševojskových jednotek a útvarů na bojišti je též podmíněna možnostmi ničení cílů a objektů nepřítele, které brání pohybu vojsk na bojišti. Jestliže při bojové činnosti vojsk s použitím JZ konstatujeme, že možnosti ničení přesahují možnosti pohybu vojsk, pak při bojové činnosti bez použití JZ vzhledem k nízké ničivosti klasické palby nemůžeme vždy a všude využít soudobých možností taktického pohybu.

Nesoulad mezi poměrně omezenými možnostmi ničení a relativně vysokými možnostmi pohybu soudobých vševojskových svazků a útvarů však neomezuje manévrovost vojsk při bojové činnosti s použitím klasických prostředků ničení. Vycházím z toho, že budeme útočit v širokých pásmech a na samostatných směrech. To umožní rychle manévrovat a vytvářet na rozhodujících směrech potřebnou převahu sil a prostředků k narůstání úsilí z jednoho směru na druhý a také předcházet nepřítele v jeho manévru.

Značný vliv na charakter bojové činnosti bez použití JZ má nepřetržitá úhroza, že nepřítel může použít JZ v kterékoliv fázi boje a v kterémkoli druhu boje. Proto musíme učinit **aktivní opatření** k nepřetržitému průzkumu s okamžitým přechodem k ničení zjištěných prostředků jaderného napadení nepřítele (to není, jak jsme to nesprávně chápali, žádný výstřelek, ale trvalý požadavek — pravidlo, princip — soudobého vojenského umění). Prostředky jaderného napadení a ostatní prostředky hromadného ničení nepřítele ničíme všemi klasickými prostředky ničení ještě v klasické fázi bojové činnosti do maximální hloubky, aby při eventuálním přechodu k jejich použití měl nepřítel těchto prostředků co nejméně. My zase budeme co nejvíce utajovat vlastní

prostředky hromadného ničení a udržovat je stále na nejvyšších stupních pohotovosti. Přitom předběžně stanovíme bojové úkoly motostřeleckým a tankovým jednotkám a útvarům k využití vlastních jaderných úderů, aby přechod k použití jaderných zbraní byl plynulý a nebyl jen vynucenou reakcí na použití jaderných zbraní nepřítele.

Kromě aktivních opatření budeme trvale uskutečňovat v průběhu bojové činnosti řadu opatření pasivního charakteru, která mohou při použití JZ nepřítele snížit ztráty vlastních vojsk. Jde např. o dodržování zásad rozptýlení těchto bojových sestav, které nejsou v bezprostředním dotyku s nepřítelem — např. druhý sled, zálohy, bojová sestava raketového vojska a dělostřelectva, PLD, míst velení a týlu. Vzdálenosti (mezery) při rozptýlení mají být stejné jako při bojové činnosti vedené s použitím ZHN. Dále jsou to stálá a obvyklá opatření (nucené návyky) jako např. aby vojska využívala přirozených ochranných vlastností terénu, aby po ženijní stránce si upravila a vybudovala prostory rozmístění, dodržovala zásady maskování a měla neustále v pohotovosti potřebné síly a prostředky k likvidaci následků jaderného napadení nepřítele. Jedním z důležitých opatření ke snížení ztrát při přechodu k použití JZ je účinný protiatomový manévr nejdůležitějších prvků bojové sestavy (jde o oddíl vojskových raket, dělostřelecké oddíly, druhé sledy, místa velení a týl). Tento manévr vyčerpává průzkumné orgány a prostředky nepřítele a ztěžuje mu volbu cílů pro jaderné údery.

Tato všechna opatření (zejména aktivní) mají udržovat vlastní vojska ve stálé pohotovosti k přechodu na vedení bojové činnosti s použitím JZ, aby byla schopna v krátké době plně využívat výsledků vlastních jaderných úderů.

Přechod k použití jaderných zbraní chápou totiž jako určité, i když relativně krátké časové období. Může dojít k vyhocení pro nepřítele nepříznivého vývoje operačně strategické a vojenskopolitické situace, kdy se vojenskopolitické orgány rozhodují o použití jaderných zbraní. Již v této fázi může probíhat řada opatření u vojsk nepřítele, která vedou ke zvýšení pohotovosti prostředků jaderného napadení, což je jistě příznak bezprostřední přípravy k použití JZ.

Jaké mohou být další nejtypičtější příznaky, které sledují naše průzkumné orgány:

- zvýšení aktivity nepřátelského průzkumu všeho druhu s důrazem na průzkum cílů pro jaderné údery,
- zvýšení aktivity v nepřátelských rádiových sítích velení a výstrahy a zvýšení objemu předávaných zpráv o meteorologické situaci,
- snížení množství taktického letectva pro přímou podporu vojsk a zvýšení množství letounů pro střeh ve vzduchu,
- zvyšování stupně rozptýlenosti vojsk a jejich vyvádění z velkých osad a z blízkosti objektů, které by mohly být cíli pro jaderné údery,
- prostředky jaderného napadení zaujímají palebná postavení a dovážejí munici k nim,
- předávání rádiových signálů zvláštní formy po sítích velení a výstrahy, což může znamenat rozkaz k použití JZ apod.

Odhalit celý systém příznaků je složitý úkol, na němž se musí podílet orgány průzkumu všech stupňů velení. Na nich záleží, zda po odhalení alespoň části příznaků můžeme určit dobu přechodu nepřítele k použití jaderných zbraní a včas uskutečnit vlastní potřebná protiopatření.

Na stupni divize a pluku můžeme zjistit jen dílčí údaje, které mohou nasvědčovat o přípravách nepřítele k použití JZ. Proto bezprostřední opatření k přechodu na použití jaderných zbraní divize organizuje podle rozkazu (signálu) nadřízeného velitele. Kromě opatření, která vojska uskutečňují trvale, po rozkaze velitel divize upřesní objekty, které mají ničit jaderné zbraně, dále upřesní úkoly útvarům prvního a druhého sledu (vševojskové záloze) a součinnost hlavních prvků bojové sestavy s důrazem na využití výsledků jaderných úderů.

Kromě toho je třeba zpravidla organizovat doplňkový průzkum cílů pro jaderné údery, zvýšit pohotovost taktických raket a zpřísnit režim všech pasivních opatření OPZHN, která mají vojska dodržovat nepřetržitě.

Ne vždy se však musí podařit odhalit včas přípravy nepřítele k použití jaderných zbraní. Proto velitelé, štáby a vojska musí být připraveni reagovat velmi rychle na složitou situaci po nenadálém použití jaderných zbraní nepřítelem. Půjde zejména o rychlé obnovení velení vojskům, zjištění rozsahu napadení a ztrát vlastních vojsk, obnovení bojeschopnosti u silně napadených útvarů a jednotek, likvidace následků napadení atd. Velitel se musí ve složité situaci včas a reálně rozhodnout, štáby musí zabezpečit doručení úkolů podřízeným, kontrolovat jejich plnění a poskytnout pomoc podřízeným.

Bojovou činnost bez použití zbraní hromadného ničení můžeme považovat za jednu z forem či metod ozbrojeného zápasu, kterou však nemohou imperialisté vyřešit takové cíle, které by se dotýkaly základních zájmů zemí socialistického tábora a zejména Sovětského svazu.

Bojová činnost bez použití JZ v podmínkách západoevropského válčiště může mít některé totožné rysy s bojovou činností vedenou s použitím jaderných zbraní. Může však mít i některé podstatnější zvláštnosti. Totožné rysy vyplývají z faktoru neustálé úhrozy, že nepřítel použije jaderné zbraně v průběhu klasické bojové činnosti. Zvláštnosti klasické bojové činnosti vyplývají především z nesrovnatelně nižších ničivých účinků klasických zbraní. Bude to nižší tempo útoku, složitost zejména průlomu, nižší ztráty vojsk atd.

Vševojskové svazy, svazky a útvary musí znát teoretické zásady obou způsobů bojové činnosti a v praktickém výcviku je zvládnout v jednotě tak, aby na bázi připravenosti k vedení bojové činnosti v podmínkách použití jaderných zbraní byly s to úspěšně řešit úkoly bojové činnosti vedené bez použití jaderných zbraní.